

10/38

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba, Puerto-Rico y Estranger, 2'50.

MAMARRATXOS POLÍTICHS

El ministre de Marina en l'estany del Retiro:—Y ara que diguin que no tenim esquadra!

están tarats y comprometos. Tots están lligats ab las podridas oligarquias que ns han perdut. Cap d'ells podria destruhirlas, lliurant al país de la seva pernicioso influencia.

¿Y quíns medis podrian emplear per intentarho? ¿Una dictadura reaccionaria? Al sol anunci de que anés á plantejarse s'alsarian hasta las pedras dels carrers. Seria una verdadera temeritat. Els elements anti-dinásticos trobarian rápidamente una base de inteligencia per emprende una acció enérgica contra l'actual estat de cosas. Aixís s'ha pogut observar desde l'moment en que va donarse per feta l'aliança de n Silvela y en Polavieja. Per cert que aquest parell de fulanos, que tan felisas se las prometían, han anat renunciand als seus projectes de selecció, de legalitat electoral, d'economías y de descentralisació administrativa, rebent á mans besadas els oferiments dels cacichs conservadors. Bé han comprés desseguida qu'era imposible caminar

LA CASA VELLA

A riure y dona pena á la vegada contemplar lo que succeheix en lo camp monárquich, que si bé s'mira no es un camp, sino un pantano, qual fanch s'ha format sobre 'ls detritus de la corrupció mes asquerosa ab la sanch de cent mil soldats y ab las llágrimas de cent mil mares espanyolas.

Els culpables de las immoralitats, dels desastres, de las cobardías y de las traicions patollejan ficats fins al coll dintre de aquest mar de llot. Dos preocupacions únicas els animan: la de fer irrealisables las tremendas responsabilitats que 'ls alcansan y la de continuar disfruitant del mangoneig del poder, com si res hagués succehit.

Y la monarquía ha hagut de aliar fatalment la seva sort ab la de aquests partits, els únichs que s'han

prestat á servirla ab l'idea de servir-se d'ella, per explotar, arruinar y deshonrar al país á mansalva. Fa vinticinch anys que dura la mateixa broma; pero aquesta ha arribat ja al últim extrém ab l'horrenda debácle de la desmembració d'Espanya. Y en aquests moments en que la nació avergonyida y arruinada reclama ab l'anxietat del que s'ofega una taula de salvació, la monarquía no pot oferirli mes que lo que té: 'ls mateixos homes ab els mateixos vicis.

No disposa avuy de un sol prestigi. No conta ab una sola personalitat que per la seva historia immaculada ó per las sevas condicions de inteligencia y de carácter pugua servirla lealment treballant per la regeneració del país. Tots els que la rodejan sens excepció

La carta del Re... Carlos.—Total, re.

per terreno sòlit, quan tot lo que 'ls rodeja es un pantano.

¿Servirà per salvar la situació un règimen lliberal? Però ¿quina llibertat seria aquesta? ¿La llibertat falsificada de 'n Sagasta? Lo país ja n' está tip. Es una mistificació asquerosa y repugnant, un verdader tapa-bruts que ni pot servir de núcleo de concentració per oposar-se als avensos reaccionaris. Y si algun día 's volgués fer efectiva la pràctica dels drets nemo-cràtics ab una mica de sinceritat, ¿acas no 'n seria la primera víctima 'l règimen monàrquich?

Aixís ho han comprés sempre 'ls que han convertit aquests drets en un escarni, ab l' idea de desarmar al partit republicà, de sembrar l' indiferència y l' excepció en l' opinió y de anar tirant á expensas de la ruina y 'l vilipendi de la nació.

Hi havia en un poble una casa vella, de vigas corcadas, que apenas sostenian els sostres: de parets quarterjades, que s' aguantaven sols per un miracle d' equilibri. Tractant lo seu propietari de ferhi algunas reparacions, cridá á un mestre d' obras, y aquest després de un detingut exámen, sigué de parer que havia de tirar-se á terra y fer-la nova.

—No saben com s' aguantava aquesta casa?—digué.—Sols pel gran pá d' engrut y pegadella que cubreix las parets y 'ls pisos. S' ha fet mes forta la brutícia que 'l morter.

Aixís s' aguantava l' actual règimen: l' engrut, la pegadella y la brutícia que s' hi han anat adherint després de 25 anys de immoralitats, abusos y corrupcions forman la groixuda capa qu' encare la sosté en peu. El día que tractin d' escatarla ¡barrabum! s' ensorra.

P. K.

BATALLADAS

la fi s' ha sapigut que no van ser els tagalos els que atacaren á Manila, sino 'ls yankees, els que de nit van etgegar la seva artilleria contra las trincheras tagalas, cumplint las ordres que havian rebut de la Casa Blanca.

Aixís, ab un cop d' efecte, va lograr Mac-Kinley que 'ls senadors qu' estavan indecisos, aprobessin el tractat de pau.

Y una vegada disparats, els humanitaris yankees van cremar pobles indefensos, y van degollar donas y criaturas. Aquests son els procediments mateixos qu' emplean ab els pells rojos.

Però 'ls filipíns, lluny d' intimidarse están petant de dents, frenètics de venjansa.

Molt será que no 'l alcansin. Las islas son grans y 'ls seus habitants suman alguns milions, y tots ells sabrán morir defensant la seva independència. L' odi contra l' invassor va generalisantse y fins las débils donas ne participan. Moltes son las que s' han prestat á empunyar las armas, oferint l' espectacle de un poble irrat, que no conta ni 'l poder del enemich, ni l' inmensitat dels propis sacrificis.

Els filipíns venjarán á Espanya.

Els que han portat la batuta de las guerras colonials ens prometen explicárnoslas ab tots els pels y senyals.

—Res ha de quedá á la sombra— diuhen á tothom qu' 'ls sent: ha arribat l' hora de dirho tot ¡tot absolutament!

Mes ¡ay! per més que s' esmeran preparant l' introducció, ningú d' ells sab de quin modo comensar l' explicació.

—¿Volen deixarho al meu càrrech?

—«Senyors, nét y garbellat, hem fet un bunyol mayúscul.» Vels'hi aquí tot explicat.

Una afirmació de 'n Canalejas en son discurs de Alcoy:

«Aquí á Espanya, lo únich que no ha fracassat es el poble.»

Vels'hi aquí una veritat molt grossa, pero que no basta reconeixerla y proclamarla, sino qu' es necessari pèndrela com á base segura de regeneració.

Si tot ha fracassat menos el poble, es precis deixar que 'l poble s' erigeixi en árbitre de la seva futura

sort. Els que ho impideixen treballan contra la patria, contra la rahó y contra la justícia.

Envihém un saludo al *Motín*, lo periódich que ha tornat á apareixer de doble tamanyo que avants y més valent y mes republicà que may.

Ja sab que pot contar en tot y per tot ab la confraternitat de LA CAMPANA DE GRACIA.

¡Bravo, senyor don Arseni!

¿Es dir que sincerament confessa que quan governa ho fa bastant malament? Permeti que 'l felicitati ab verdadera efusió: es la primera vegada que trobo que té rahó.

Ab lo *Lleó XIII* van arribar dos pobres soldats indios, un d' ells sense brassos, y l' altre sense camas. La desgracia 'ls ha unit, y no 's deixan may, ajudantse mútuament en tot y per tot. El manco transporta al coix que se li arrapa á las espatllas, y 'l coix peixa 'l menjar al manco. Aixís dos homes inútils ne forman un de bó.

Destinats al hospital de inválits, serán un viu exemple de la pobra Espanya mutilada. Si 'ls espanyols que careixen de brassos y 'ls que no tenen camas s' unissen y s' ajudessen, encare podrian fer alguna cosa. El mal es que aquí cada hu 's cuida no mes que d' ell y per aixó hi ha tants coixos que no poden caminar y tants mancos que s' están morint de fam.

Las Corts están á punt de obrirse, y en Sagasta tan tranquil. Com que ha dit que no hi anava pas á barallarse sino á veure als demés com se barallen.

Se refia, principalment, de las agarradas de 'n Romero Robledo ab en Silvela; dels atachs dels republicans contra la coalició silvelista-polaviejina. Ell se proposa mirars'ho, sense pendrehi la part mes mínima. A riu revolt, ganancia de barristas. Tal es el càlcul que s' ha fet.

Però precisa que li surtin errats els comptes. N' ha fetas massa y las ha fetas massa grossas perque puga escapar-se de rebre 'l cop de gracia que 's mereix.

De barra á las Corts no 'n hi ha d' haver mes que una: aquella á que han de ser portats els traidors y els

CRIM MONSTRUÓS A LILLE

Violació y assassinat de un noy de 13 anys.—Acusació fundada contra un Germà de las Escuelas de la Doctrina Cristiana.—Grans manifestacions anti clericals.—Un projecte de lley.

EL NOY GASTÓN FAVEAUX.

de l' Escola, separat d' ella per una paret de uns dos metres d' alsada. Tot inútil: no 's trobá rastre del noy. La familia, en lo fort de son desconsol rebé la visita del Germà Flaminien que sempre havia demostrat tenir una afecció especial pel petit Gastón: en aquesta visita 's mostrá extraordinariament afegit y apesarat, confonent sas llágrimas ab las que derramava aquella bona gent.

L' edifici dels Germans quedá subjecte á la vigilancia dels agents de l' autoritat. Dos días després de la desaparició, un dels criats del convent, al anar de bon matí á escombrar lo locutori, trobá un sach, colocat en un recó, y al costat d' ell una caixa de fusta blanca d' embalatje: y al obrir lo sach per veure lo que hi havia, descubrí plé d' horror el cadáver del pobre noy. Ne doná part desseguida, hi comparegué 'l tribunal y 's practicaren sense perdre temps las primeras diligencias.

Lo cadáver presentava la cara amoratada, la llengua fora de la boca, el coll ab senyals evidents de una forta pressió realisada per unas mans robustas d' home. Tenia ademés els brassos plens de blaus. En la caixa d' embalatje s' hi veyan algunas gotas de sanch. Sobre 'l difunt s' hi trobá una llenca de paper, ab caràcters manuscrits que deyan aixís: «No acuseu del crim á la comunitat; no hi ha mes que un culpable.»

Una de las primeras providencias del jutje instructor sigué la de manar que 'ls Germans, professors de l' Escola, escriguessen, ab l' idea de confrontar la seva lletra ab la del paper: un d' ells se negá obstinadament á ferho: era 'l Germà

Flaminien, el mateix que havia anat á consolar á la familia del difunt. La seva resistencia engendrará la primera sospita, y las presuncions de qu' ell era 'l culpable anaren augmentant per altres molts indicis vehemens que no detallém per no allargar massa aquesta ressenya. Es indubtable que 'l pobre noy va ser sacrificat dintre mateix del Colegi. S' han trobat rastres en unas polsosas golfas de ahont procedia la caixa, en la qual tractaren de ficarlo per ferlo desapareixer de nit. No 'ls sigué possible realisarho, gracias á la vigilancia que s' exercia en las immediacions del Colegi, y 'ls criminals la deixaren abandonada en lo locutori.

Lo Germà Flaminien, que de verdader nom se diu Isaiás Hunez te uns 39 anys d' edat, cara antipática y posat de hipócrita. Fa uns 20 anys que vesteix la sotana y 'l pitet. Sas aficions eróticas sobre 'ls noys que li eran confiats s' havian posat de relleu distintas vegadas. Las que tenia especialment pel infelis Gastón se demostren ab dos cartas plenas de una afecció *sui-generis* que li esgrigué temps enera, trobantse 'l seu tendre deixeble malat á casa de la seva avia. L' autopsia practicada en lo cadáver revelá que 'l infelis noy venia sent objecte feya temps dels abusos de la pederastia. Se creu, fundadament qu' en un rapte de furor erótich, després de abusar d' ell per última vegada, l' escanyá.

El fet es que may cap criminal ha mostrat mes rezel per mirar el cadáver. S' empenyá 'l jutje distintas vegadas en que 'l contemplés y 'l miserable girava la cara sempre y quan no podia mes s' aclucava. No hi hagué medi de ferli mirar. Aixó sí, no cessa de plorar y gemegar invocant la seva innocencia. A la presó, entre llágrimas y gemechs s' encomana á tots els sants del Cel; pero quan vé l' hora de menjar s' atipa com un llop.

Á despit de las sevas obstinadas denegacions, un sens fi de indicis l' acusan, y ha de serli molt difícil desvanecixels. Hi ha la qüestió del seu caràcter de lletra que concorda ab la del paper trobat junt al cadáver: hi ha la declaració de dos alumnes que 'l día de la desaparició vegeren al noy Gastón com se hirigia á reunir-se ab ell, per una escala interior del colegi; hi da, que havent sigat ben fixada l' hora justa del delict, gracias al estat dels aliments que la víctima tenia en lo ventrell, el presumpte criminal no ha pogut probar ahont se trobava ni que feya en aquella hora; se li han trobat per fi, senyals sospitosas, á la camisa, reveladas per un exámen microscòpich. La justicia francesa fila molt prim, en la instrucció dels processos, gracias á lo qual, conforme dihém nosaltres «per fondo que 's fassi 'l foch, el fum sempre respira.»

La noticia del crim y 'l descubrimient del culpable va produhir en la ciutat de Lille una formidable moviment d' indignació. Y 'ls esperits s' exasperaren mes y mes, desde 'l moment que molts dels alumnos de las Escuelas de la Doctrina Cristiana anavan contant punt per randa els abusos deshonestos que ab ells se practicavan. Aquellas escolas, mes que centres d' ensenyansa, eran inmundas sucursals de Sodoma y Gomorra. Prompte la vena caygué dels ulls fins dels mateixos pares catòlics que pera protestar contra 'l sentit laich de l' ensenyansa oficial confian els seus fills á las corporacions religiosas.

Grans masses de poble en lo qual se trobavan confosas totas las classes sociales sense distinció de sexes ni edats se llansa-

ren al carrer. La primera idea sigué la de arrasar las Escuelas dels germans del pitet, pero la forsa pública que las custodiava ho impedié. Alguns convents sigueren apedregats, entre ells el dels jesuitas; la redacció del periódich catòlich *La Croix du Nord* sigué assaltada, y 'ls cortinatjes dels balcons de la redacció se transformaren en banderas rojas en mans de la multitud amotinada. Los crits de «Abaix el clericalisme» «Morin els sotanas» «Castrém als jesuitas» eran generals. Quan lo traslado del pres, ab tot y anar vestit de paísá, y taparse la cara ab las mans per no donarse á conèixer, corregué perill de que 'l poble 'l tirés de cap á l' aygua.

L' enterro de la víctima sigué un acte imponent en que hi prengueren part mes de 20,000 personas.

Tota la ciutat protestá contra 'ls sátiros clericals. L' Ajuntament tractá de posar terme á las manifestacions tumultuosas, per medi de una alocució recomenant als pares de familia que s' abstingan d' exposar els seus fills als abusos del clericalisme. Y 'l crim de Lille ha repercutit per tota la Fransa.

Tant es aixís que 'l grupo socialista de la Cámara de diputats ha presentat un projecte de lley que resumeix de una manera molt clara, la cruel filosofia del espantós assumpto. Diu aixís:

«La primera y mes important precaució qu' es necessari adoptar, es la de prohibir l' exercici de l' ensenyansa á tot home que vulga tentar sobre sí mateix una experiencia contra natura, imponente la mes absoluta continencia. Es menester preveure, en efecte, 'l cas probable en que 'l seu cervell no podrá resistir á una proba semblant.

»Posar á tals homes, que poden tornar-se boigs perillo-

sos, en contacte ab los noys, equival á

organisar deliberadament ab la complicitat del Estat, aten-

tats per l' istil del

perpetrat diumenje á

Lille en lo pensionat

dirigit pels Germans

de la Doctrina Cris-

tiana. A fi de preven-

ir la reproducció de

semblants crims, ten-

nim l' honor de present-

arvos lo següent

projecte de lley:

»Article únich.—

Se prohibeix á Fran-

sa 'l dret d' ensenyar

á tot home que haja

fet vot de castedat.»

No 's pot negar que aquest projecte de lley, inspirat en los

principis de la filosofia natural y en una amarga experiencia,

respon fidelment al estat de l' opinió pública justament exas-

perada contra 'ls monstruosos abusos del clericalisme.

GERMÀ FLAMINIEN.

d'escastats que han tractat de posarse á la patria per montera.

Per mirar si d'aquest modo s'arreglava algun ral, anava á estancá 'l ministre la vergonya nacional. Pero veient que del género se'n fá un consúm tan petit, ha tingut por d'una planxa y diu que n'ha desistit.

La senmana próxima publicarem lo número extraordinari corresponent al mes de febrer. Apart de tenir preparats originals y dibuixos de gran actualitat, en ell procurarem donar als nostres estimats lectors una petita mostra de lo que ha sigut per nosaltres la censura previa.

CARTAS DE FORA.—Sarreal.—Ha mort l' eminent patrici D. Joan Palau y Generés. La causa republicana está de péssim. Palau y Generés era un home de inteligencia serena y de abnegació probada. Havía desempenyat càrrecs importants: el de President de la Diputació provincial y de Gobernador de Tarragona y 'l de Diputat á Corts y en tots ells s'havía distingit per sa imparcialitat, son tacte y s'honradés acrisolada. Constant y conseqüent en sas conviccions, despassionat y generós, sigué sempre un modelo de homes públics, logrant captarse la confiança de tots els republicans sens escepció y 'l respecte de sos adversaris.

Vendrell.—Los republicans de aquesta vila al commemorar l'onze de febrer en lo Centre republicà autonomista van pendre un acort important. Tal es el de propagar l'idea de que's convoqui una Assamblea de tots els municipis de Catalunya per demanar al Govern una amplia autonomia municipal y regional. Lo pensament va ser acullit ab gran entusiasme y s'han comensat á practicar las gestions necessarias pera portarlo á terme.

Montblanch.—Estém infestats de frares, monjas y capellans, y 'ls fruits que's recullen de la seva influencia no poden ser mes sabrosos. Jutjin per la mostra. Fa cosa de un mes mori una pobra dona deixant fills, fillas y nets: els frares se'l havían feta seva y han arreplegat la major part de la herencia, quedantse 'ls fills, fillas y nets de la difunta á las capsas. —Quinze dias enera un home que possehia algunas fincas mori nombrant hereu á un tal Mossen Joanet: en cambi al seu fill y á la seva viuda no 'ls deixá casi res. —Altres molts cassos podria citar pel mateix estil. La captació d'herencias es moneda corrent en aquesta vila. Y diu que al professor fan vot de pobresa!... Deu ser, per lo que's veu, vot de deixar sense camisa á las familias dels ilusos que tenen la desgracia de succumbir á las sevas seduccions.

AL LLAPIS ROIG

Torment implacable y dú de la meva inspiració j'ab quina satisfacció me despedeixo de tú! ¡Quina onada de alegría ha entrat dintre del meu pit al saber que 'ls de Madrid te davan la cessantia!... Guayto, observo, indago, miro, dono voltas com un boig... y no veig el llapis roig!... ¡Ay, gracias á Deu! ¡Respiro! No; tú no pots figurarte las dotzenas, els milions d'horrendas malediccions qu'he arribat á dedicarte. Durant cinch mesos ó sis, ¡te n'hi dit de parauladas y cosas recargoladas... sense que ningú'm sentís! Eras la meva obsessió; te veyá per tot arreu, en tranvia, anant á peu, á l'arcoba, al menjadó. Sempre, de nit y de dia ta imatge se'm presentava; estant dormint, te somiava; estant despert, te sentia. Y sobre tot, ¡ay! la broma era en els fatals moments en que plé de bons intents anava á agafar la ploma. ¡Quin martiri!... Com moguda per un ressort amagat, veyá alzar tot de un plegat ta figura punxaguda. Y hasta'm semblava senti com deyas ab cert somriure: —«¡Ojo ab lo que vas á escriure!» ¡Mira que jo soch aquí! ¡Si fas una indiscreció ó arribas á dá un mal pas, ¡t'apunto l'eyna y ¡zis zás! ¡te tatxo com un meló.» ¡Oh, creume! Era un desespero, que sóls ho sab el qui'l passa: sentnt aquella amenassa, jo no sabia com ferho. ¡Cóm t'ho arreglas—deya jo—per doná á entendre á la gent qu' en Sagasta es molt dolent y que'n Correa no es bó? Per més que ab cuydado ho tapis, ¡cóm ho farás per dir mal d'aquest ó aquell general, sense trossar ab el llapis? Pósat, si vols, al meu lloch,

y pensant lo que patía, confessa si no n'hi havia per tirar la ploma al foch. Per fortuna, ja embastat, lo pastel que s'está fent, ton reynat impertinent tart ó d'hora s'ha acabat. Ara al menos un hom logra parlar ben clá y tocá 'l viu sense por... D'aixó se'n diu escriure com á ca'l sogre! Poguer xiulá y fer brometa, pogué atacá á xichs y á grans, poguer dir que 'ls gobernants han perdut tots la... xaveta; poguer trinxar, si convé, un nom com una salsitxa... T'ho asseguro, aquesta ditxa no es pagada ab cap diné! Felis, content, plé de goig, ta retirada aplaudeixo y ¡ab quin gust te despedeixo antipálich llapis roig! L'únich que avuy me contrista y de veras me sab greu es qu' en lloch de dirte: ¡Adeu! sóls te dich: ¡Hasta la vista! Perque, si seguim vivint del modo que avuy ho fem, no se... creh que tornarem á véurens bastant sovint.

C. GUMA.

¡RESPIRÉM!

Si, respirém al véure'ns lliures, per fi, de la censura previa. L'aburrim de tot cor, no sols per las molestias que'ns causava, sino per la depressió d'esperit que'ns produhia. La censura previa empeteix la missió de la premsa, la censura previa desconceptúa al periodista que s'estima, als ulls de sí mateix. Nosaltres que volém y no hem refugit may la responsabilitat dels nostres actes preferim mil voltas una denuncia y una causa criminal, á la creu que trassa 'l llapis roig sobre 'l treball brotat de la nostra ploma. Aquesta marca, filla de l'arbitrariedad, la reputém tan ofensiva com la de un látigo que'ns cruseds la cara.

Tot escriptor qu'estimi la llibertat de la premsa pensaré com nosaltres. ¡Quin dret té ningú per cohibir l'expressió del pensament humá? Ofegar avants de sortir á la llum una idea ó un concepte que tenen pares coneguts y responsables ens produheix el mateix efecte monstruós que sí á una dona embrassada li ingurgitessin á la forsa un abortiu pera ferli perdre 'l fruit de sas entranyas.

En los set mesos que ha durat el régimen de la censura previa, hem suferit alguns contratemps y hem devorat en silenci no pocas amarguras. No podém dir que se'ns haja fusellat, ni que se'ns haja portat á Montjuich, ni que se'ns haja trencat cap os; es més, las pocas vegadas que hem hagut de acudir á las oficinas del Estat Major General, hi hem trobat sempre un tracte cortés, atent y fins amable: mentiriam si deyam lo contrari. Pero ¡basta aixó per ventura, per compensarnos dels disgustos que'ns ha ocasionat el llapis roig?

A pesar del cuidado que posavam al manejar la ploma ó 'l llapis, procurant cenyirnos estrictament á las instruccions de la superioritat, casi sempre teniam la mala ventura de veure 'l llapis roig cebantse en los nostres treballs. No podiam parlar de militars, sense tenir una ensopegada; ni de aquells generals que fan política, en lo concepte de polítics. No podiam parlar tampoch de las miserias dels repatriats. Una vegada'ns van tirar á terra tota la ilustració de un número, composta en sa major part de croquis presos del natural un dia de desembarch. En un'altra ocasió'ns ocupavam ab gran energia de la conspiració carlista y'ns van suprimir tots els originals. Per cert que fins varem fer mals pensaments. ¡Es possible—'ns preguntavam—que la censura en plé govern de D. Alfonso XIII serveixi per amparar á Carlos VII, cohibint al esperit públich, enemich de sas criminals maquinacions?

Ja no parlém de nimietats; á cada punt se'ns suprimían frases vivas que nosaltres teniam per perfectament licitas. Escrits que á Madrid passavan sens inconvenient aquí no'ns era permés reproduhirlos. Fins noticias donadas en periódichs de Barcelona, á la CAMPANA DE GRACIA eran taxadas. ¡Per qué? No ho hem entés may. Será perque no hi ha al mon res mes arbitrari que la censura exercida á capritxo y sense subjecció á una norma fixa.

Tractarem de deixar en blanch, los trossos qu' en las probas censuradas quedavan de color roig, y se'ns amenassá ab una multa si continuavam fentho. Apelarem llavors al recurs de utilitzar al efecte 'ls punts suspensius y reherem de nou l'amenassa de la multa. De manera que fins se'ns privá del us de un signo ortográfic. ¡Per quin motiu? Diguemho ab la sarsuela: «Puntos suspensivos... más vale callar.»

No podém, donchs, assentir de cap manera á la manifestació de algun periódich al consignar que la censura previa á Barcelona ha sigut benigna. Per nosaltres, á lo menos, no ho ha sigut, ni podia serho. Periódich batallador es el nostre, y se'ns ha tret del tussell lo punt de mira perque no poguessem afinar la punteria y se'ns ha mullat las municions perque no poguessem fer foch.

Aixís ho havia disposat el pastelero de'n Sagasta, un dels gobernants mes funestos que ha tingut Espanya. Per considerar al régimen de la censura mes enervador que 'l de la repressió franca es per lo que va adoptarlo. La persecució excita y enardeix, sobre tot quan es injusta: en cambi la tortura del pensament y las execucions secretas realisadas manament y sense estrépit en lo despaig del censor no cridan l'atenció de ningú, mes que de qui las sufreix sense tenir medis d'esbravar-se. Sentintse débil y subjecte á una abrumadora responsabilidad no se li acudi res millor que ofegar la veu de la premsa. El seu mal vol quietut y bons aliments.

Pero, tot té fi: fins la censura previa. Al últim ens es possible respirar. Y consti que justament indignats per havernos tingut subjectes durant tan temps al régimen odiós del tapa-

bocas, estém mes resolta que may á respirar fort. La quietut que ansia en Sagasta, s'tornará estrepitos somatent; y en quant als bons aliments, ens sembla que no arribará á pahirlos.

J.

ot just alsada la suspensió de las garantias, que ja 'l País, periódich republicà de Madrid, ha sigut denunciat dos ó tres vegadas.

Li ha bastat ocupar-se de alguns dels generals que s'han fet célebres á Cuba y á Filipinas en l'última campanya.

Ab lo qual se demostra que si 'ls tals guerrieros no van ser bons per fer mal als yankees, ho han sigut per fer mal al País.

Don Carlos, el de las húngaras, trist y desilusionat, ha publicat una carta que de debó m'ha agradat. En ella vé á declararnos, entre dos gemechs ó tres, que aquí, per més que un treball, no hi ha medi de fer res. Per lo qual, plé d'amargura y plorant com un babau, vé á donarnos mitj á entendre que plega y se'n torna al cau. ¡Y era 'l jorn de Carnestolts quan se'ns despedía així!... ¡Pobre don Carlos!... ¡De setze, de setze 'l ví!

Un periódich recorda las següents frases célebres: «Antes de entrar los yankees en la Habana pasarán por encima de mi cadáver.»—El general Blanco.

«Antes de que se posesionen los norte-americanos de Puerto-Rico, pasarán por encima de mi cadáver.»—El general Macías.

«Antes de que los yankees se apoderen de Santiago de Cuba pasarán por encima de mi cadáver.»—El general Toral.

Encare que 'ls yankees van entrar á la Habana, van possessionarse de Puerto-Rico y van apoderarse de Santiago de Cuba, sense passar per damunt del cadáver de cap d'ells, en rigor no's pot dir que hajan faltat á la seva paraula.

Perque, segons com se mira, 'ls autors de las tres frases célebres son avuy tres morts.

Don Camilo fa un diari, lo senyor Weyler també, el gran Primó de Rivera fa ja senmanas que 'l té. ¡Pobres generals! ¡No veuhen al empendre aquest camí qu'es possible que l'escriure els fassi perdre 'l llegit?

Perdudas Cuba y Puerto-Rico, quedan uns quaranta senadors y diputats sense representació á pesar de lo qual el govern se reffa d'ells per tirar endavant els seus projectes.

Y té rahó que li sobra. Els diputats y senadors ultramarins representan exactament lo mateix que 'ls peninsulars.

¡Preguntan qué? Es ben clar: representan la comedia.

El rey de las húngaras ha enviat una carta als seus partidaris.

¡Una carta? Ja se quína es. L'As d'oros.

L'incomparable Silvela, considerant un deber el reconeixe las Cubas, diu que ho farà al sé al poder. Lo mal es que, com que al serhi el diner li faltará, quedarán reconegudas pero... no las pagará.

El general Otis ha telegrafiat al seu govern que per ara no li es possible capturar al Aguinardo. Aixó ray, que vaja á buscarlo.

Pro'm sembla, general Otis, que si's fica massa endins

ELS REGENERADORS

Donguén l' última estirada,
y podrém dir:—¡Escanyada!

son homes e's filipíns
per escalfarli 'ls bigotis.

L' estat de siti últim ha durat set mesos justos.
A tal estat de decadencia ha arribat tot en aquest
país, que hasta 'ls estats de siti qu' engendra l' home
del tupé, surten setmesons.

¿Apenas s' ha enterrat el Carnestoltas
ab tot el seu estúpit guirigay
y ja parlém d' obrir las Cortes?... ¡Dimontri!
¡Aquí las diversions no paran may!

Balls de máscaras á dojo,
disfressas per tot arreu,
batallas de serpentinias,
murgas á caball y á peu...
¡Y encare 'l vell Salisbury,
aquell inglesot mal cor,
vo'drá fer corre qu' Espanya
es ja casi un país mort!

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Bar-ca-ro-la.
- 2.ª ANAGRAMA.—Caló—Loca.
- 3.ª GEROGLÍFICH ILUSTRAT.—Quan un poble para massa
pert la consideració universal.

Han endevinat las tres solucions los ciutadans P. de la Bu-

rrica, Un Ninot, J. Setembrí y M. de la Pipa; n' han endavi-
nadas 2, P. Simbomba, J. A'eix y Un Na-sareno y l no més,
Pau Recusit, A. Garnela, J. M. Pi y Un Xarigotaire.

XARADA

Dos lo camí que 'm convé
jo soch amich de la pau;
ters hu la boca á la gent
si 'l sembla l' hu massa car:
no hi fa res que després diguis
qu' aixó no fa prou total.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ.

ANAGRAMA

En Tóful, perque li dech
dos naps de un parell de tot
al trobarne l' altre dia
al carrer de Trencaolls,
sense dirme ase ni bestia
ab un total jay senyor!
vé y m' emprén á garrotadas
fins que 'm va deixar mitj-mort.

VICENTÓ.

GEROGLÍFICH

LO
— R A A

UN PALETA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

— Ciutadans Un Tasta Olletas, Pau Rich, A. dels Timbals, Noy
de 'n Nara, Gat Fredolich, Una Walkyria, F. Feliu, Pep Pata-
vi, P. M., Un Desconegut, y Titó Titayna:—Lo qu' envian aques-
ta setmana no fa per casa.

Ciutadans J. Aubert Manent, Un Olotí, Perico de P., E. Sole-
ta, Anton del Marduix, Sis-Dits, L. Torné, Palitrochs, Maria-
no Camins, El Noy de Casa, y Un Valencianet:—Insertarém al-
guna cosa de lo que 'ns envian aquesta setmana.

Ciudadá J. C. (Monistrol): Certs assumptos es millor tractar-
los en prosa y ab datos precisos que no pas en vers.—A. F.
(Selva del Camp): Dispensi que no 'ns ocupém dels fets que
consigna en la seva carta: aquesta hauria de tenir la seva fir-
ma, responnent de tot.—F. Cornet: No 'ns agrada prou.—J. Sta-
ramsa: Gracias per l' envió: va tot bé.—J. Puig Cassanyas: No
tenim present haver rebut la composició á que 's refereix la
seva apreciada carta.—A. M. G.: Mal lliga la forma poética ab
un assumpto que 's presta sols á ser tractat en prosa. Per al-
tra part los últims versos de la seva composició no poden
anar. Ni vosté ni cap persona civilisada faria lo que diu:—
J. T. D.: L' articlet no 'ns serveix.—F. Llenas: Rebuda la com-
posició: va molt bé.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

Dissapte que vé, NÚMERO EXTRAORDINARI de
LA CAMPANA DE GRACIA
8 planas de text — Nutrida ilustració — Preu: 10 céntims